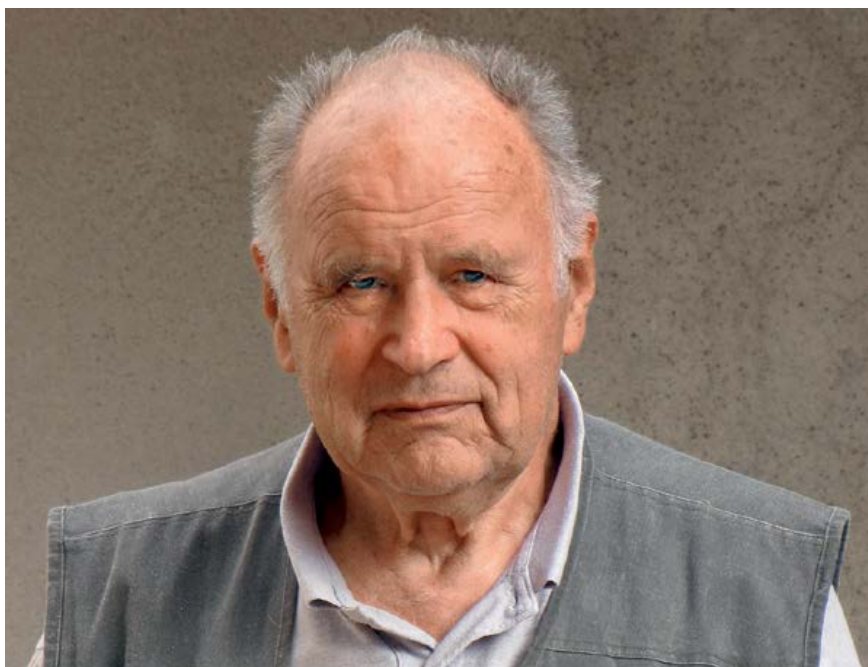

Na krilih od Bovca do Bele Krajine

Pogovor z Rudijem Rauchom

Žarko Rovšček

Začniva s tvojim prihodom v PD Tolmin.

Ko sem se leta 1973 z družino preselil z Jesenic v Tolmin, sem kar hitro, še sam ne vem točno kako, našel stik z vodilnimi društvenimi delavci. Moja prva resna naloga je bila, ko so me kot Belokranjca povabili, da bi vodil izlet na Mirno goro in Gorjance. Vse pogostejšim priložnostnim srečanjem je 1976. leta sledilo povabilo v odbor, leto pozneje sem postal predsednik društva. Čeprav začuden nad predlogom, naj prevzamem to nalogo, saj sem bil še čisto nov, sem jo sprejel. Morda so zaradi določenih notranjih trenj ocenili, da je za predsednika najprimernejši nekdo, ki prihaja od drugod. Čutil sem, da smo bili z izlety v manjših skupinah preveč izolirani. Že na Jesenicah sem hodil na

Rudi Rauch

Foto: Žarko Rovšček

To je bil sproščen, občasnó šegav popoldanski klepet dveh dolgoletnih znancev, "društvenikov". Rudi je dobesedno pravkar priletel iz višav. Njegovi zvesti upokojenski pohodniki so ga ob dvestotem planinskem izletu počastili z dveurnim letalskim poletom nad številnimi potmi, ki so jih skupaj prehodili od Bovca do rodne Bele krajine in nazaj. Spremljala sta ga življenjska družica Boža in vnuk Luka. "Popolnoma dovolj za dopustno težo tovora," je šaljivo pripomnil Rudi. Kaj pa lahko, poleg tega višinskega pogleda na našo domovnico, še bolj razvname dušo nekdanjega geodeta, zapriseženega planinskega vodnika in ljubitelja domačih lepot ob njegovem skorajšnjem osemdesetletnem življenjskem jubileju?

Rudi je dejaven član slovenske planinske organizacije že vrsto let. V tolminskem planinskem društvu je leta 1976 postal odbornik, v letih 1977–1982 predsednik, naslednjih petnajst let je bil član nadzornega odbora, zadnja leta je član častnega razsodišča. Med letoma 1994 in 1998 je bil član UO PZS, nekaj časa je bil predsednik Komisije za lastninska vprašanja, v osemdesetih letih je bil tudi predsednik prvega

Meddruštvenega odbora PD Posočja. Je prejemnik Plakete Občine Tolmin za delo v planinstvu, Svečane listine PZS, po izboru bralcev *Naše žene* je postal dobri človek 2009, na zboru planinskih vodnikov PZS leta 2010 je dobil naziv častnega vodnika. Prijetno kramljaje. Morda tudi s kančkom nostalgije sva obujala spomine na nekatere skupne dogodke iz našega društvenega življenja. Vljudnostno vikanje med nama je že davno odpadlo.

organizirane planinske pohode, običajno povezane z obujanjem tradicije NOB. Začel sem spodbujati vnaprej razpisane izlete, za katere je organizator prevzel svojo odgovornost, in ti so bili dobro sprejeti. V našem programu so se pojavili Stol, Blegoš, Porezen itd. Tudi tradicionalni pohod na planino Sleme, ki se je obdržal še do danes, je v tistem duhu, čeprav so se naše barve in nameni skozi čas nekoliko spremenili. Z bolj množičnimi pohodi smo vzpostavili večji stik z ljudmi, saj so bili nekakšna vaba za tiste, ki so pri načrtovanju manj odločni. S tem se je povečala tudi naša odgovornost. Nesreče na planinskih izletih drugih planinskih društev s sodnim epilogom so to vprašanje tudi pri nas še bolj zaostriale. Brez usposobljenih vodnikov ni šlo več dalje.

Med tvojim mandatom se je leta 1977 odbor odločil za popotresno obnovo in razširitev koč na planini Razor.

Takrat je bilo to morda enostavneje kot danes. Le odločiti si se moral, da greš v akcijo, finančna sredstva se je že nekako

našlo. Vendar vsi niso bili tako odločni, da bi izkoristili ugodni trenutek. Zaradi gradnje so skoraj celo desetletje trpele ostale dejavnosti društva, a naša odločitev je bila pravilna. Sprožila je številne predelave in izboljšave objekta, ki so se ohranile vse do danes.

Pomembna pridobitev so bili tudi društveni prostori v centru Tolmina.

Čeprav se ne spomnim več natančno, kako smo jih pridobili, sem takrat (leta 1978) to razumel kot pomemben korak v prizadevanjih, da bi lahko imeli redne sestanke in hranili arhiv v lastnih prostorih. Poslej je bilo veliko lažje organizirati društveno delo. Preden smo prišli do današnjih, zglednih prostorov, smo se morali še enkrat seliti, a odgovorni v kraju so vendarle spoznali, da tako množična in razvejana organizacija, kot je naša, potrebuje stalen kotiček za nemoteno delovanje.

Nedavno si vodil že dvestoti pohod planincev upokoencev. Kaj pravi statistika?

Po pregledu zapiskov sem ugotovil, da so se nekateri udeležili izletov samo enkrat (76 posameznikov), drugi dvakrat (21) ali trikrat (15). Verjetno iz različnih vzrokov niso vztrajali. Če upoštevam kot bolj redne pohodnike le tiste, ki so bili na pohodih vsaj štirikrat in večkrat, ji je kar 289 takih. Ta povsem moj način preštevanja morda ni pravi, a pove veliko o strukturi pohodnikov in njihovi udeležbi. Vseh udeležencev na dvestotih izletih je bilo 14.010. To je lepa številka. Veseli me, da smo uspeli tudi na podeželju, saj se nam pridružujejo starejši pohodniki iz Baške grape, s Šentviške planote in od drugod.

Prekrižarili ste skoraj celotno Slovenijo. Kako je z načrtovanjem izleta?

Naš najbolj oddaljeni izlet je bil na Boč in v Belo krajino, kjer smo bili večkrat. Spoznavamo Istro, Čičarijo in Kras pa seveda Gorenjsko in še kaj. Če upoštevamo, da gre za enodnevne izlete, je oddaljenost cilja lahko problem. Zelo me mika Pohorje, ki je čisto poseben svet, a je preveč oddaljeno za skoraj devet ur avtobusne vožnje, tako da nam za pohod ostane le malo časa. Izleti so po težavnosti prilagojeni starostni skupini. Pripravam namenim kar precej pozornosti. Pot si zamislim najprej na karti, pred razpisanim izletom pa se po možnosti še sam podam na kontrolni ogled. Običajno si na poti ogledamo tudi znamenitosti, za kar se moram posebej pripraviti.

Je morda med tvojim poklicnim delom in planinstvom kakšna povezava?

Težko bi odgovoril, saj nisem še razmišljal o tem. Če pa analiziram, sem vedno, kadar je bilo v službi potrebno iti na hribovski teren, šel jaz. Tudi pozneje, ko sem bil šef in direktor geodetske uprave, sem *lato* nosil do konca. Poklic geometra sem si vedno predstavljal le zunaj, v naravnem okolju. Za večino vodstvenih pisarniških nalog sem največkrat našel čas šele popoldan. Še posebno po potresu leta 1976, ko me je k temu silila tudi obilica dela.

upravi RS rezervirana določena sredstva. Pohitel sem, da so nam jih nekaj namenili še pred drugimi. Z nakupom prepotrebne opreme smo si precej opomogli.

Nekateri lepo povezujejo delo, gore in glasbo, saj jih te različne izkušnje bogatijo. Tudi tebe je zapeljalo na vsa tri področja.

O glasbi še nisva spregovorila.

Že v srednji šoli v Ljubljani sem pel v mešanem in moškem pevskem

Izleti so po težavnosti prilagojeni starostni skupini. Med njimi je še posebej zanimiv Pohod po poteh kulturne dediščine.

Foto: Senka Krapež

Je bila morda karta nekdanje velike občine Tolmin, ki je obiskovalcem tega območja zelo olajšala gibanje po neznanem terenu, rezultat tvojega prizadevanja?

Da, to je bilo moje delo. Ne vem, če nam je uspelo vanjo vnesti tudi planinske poti. Naša geodetska uprava je pokrivala območje največje občine v Sloveniji. Če smo že tako bogu za hrbotom, sem menil, bi bilo dobro imeti svojo karto. Poseben problem je bila velikost pripadajočega ozemlja, saj zemljevid nismo mogli strniti na majhen format, velika pola papirja pa ne bi bila preveč praktična za uporabnika. Veliko sredstev sem moral nabrati od vsepovsod, saj takrat niti za topografske karte (1 : 10.000) ni bilo na voljo systemskega denarja. Spadali smo med t. i. dopolnjevanje občine, za katere so bila na Geodetski

zboru pod vodstvom Draga Korošca, brata znanega opernega pevcu Ladka Korošca. Po prihodu v Tolmin je moja žena hodila na zborovske vaje. Ker sem jo tja redno prevažal, sem menil, da bi bilo najbolje, če sem tudi sam zraven. Tako sem pristal v Mešanem pevskem zboru društva upokoencev Tolmin. Ko so ob koncu leta predlagali, naj bi šli skupaj na izlet, sem se ponudil kot organizator. Nadaljevanje je bilo dokaj običajno. Ko malo več narediš, moraš postati še predsednik. To sem ostal vse do sporazumne ukinitve zboru, ki je deloval okoli 15 let, do leta 2009. Bili smo kar dobri in smo se na republiških tekmovanjih trikrat uvrstili na zaključni nastop.

Senca uredniških škarij me je brzdale kot nevidna uzda, saj le kam bi naju sicer zaneslo. Intervju sva formalno zaključila, a najinega klepeta še zdaleč ni bilo konec. Ne srečava se ravno vsak dan, vsakokrat pa je prijetno. Naj bo še velikokrat tako! ○